

กวค. 28.12
วันที่ 10 มิ.ย. 68
เวลา 15.15 น.

ที่ อส ๐๐๓๕.๓/ ๗๕๕๓

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ผลการนำเสนอรายงานประเทศภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่น
ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการฯ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๑๘๐๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางหน่วยงานรับผิดชอบฯ
จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการฯ ได้ขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอ
ความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ผลการนำเสนอรายงานประเทศภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือ
การลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ ๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ
โดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุด ได้พิจารณาผลการนำเสนอรายงานประเทศดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว
เห็นชอบตามที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ทำรายงานเสนอสำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ โดยขอแก้ไข
เพิ่มเติมในส่วนของข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในตารางหน่วยงานรับผิดชอบฯ เพื่อดำเนินการ
ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน ต่อรายงานประเทศ
ตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ฉบับที่ ๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางกอร์ปกุล วินิจนัยภาค)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๑๕๓๒-๔ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๗๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ humanrights@ago.go.th

รายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ในตารางหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน ต่อรายงานประเทศตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้าน
การทรมานฯ ฉบับที่ ๒

ประเด็นลำดับที่ ๑ คณะกรรมการพิจารณาแล้วว่าข้อเสนอแนะที่ระบุในข้อ ๑๓ เสริมสร้างมาตรการคุ้มครองทางกฎหมายพื้นฐานสำหรับผู้ถูกควบคุมตัวและ ๑๕ สอบสวนข้อกล่าวหาการทรมาน โดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างรวดเร็วเป็นกลางและมีประสิทธิภาพนั้น ได้รับการดำเนินการเพียงบางส่วน ซึ่งในบันทึกของกรมคุ้มครองสิทธิฯ ระบุว่า “ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งแจ้งว่าศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหายสำนักงานอัยการสูงสุดมีการปรับปรุงระบบรับแจ้งกรณีการทรมานโดยล่าสุดได้พัฒนาช่องทางเพิ่มเติม ได้แก่ อีเมล และ Application ซึ่งทำให้การแจ้งกรณีทรมานเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของสำนวน สามารถพิจารณาส่งสำนวนไปยังอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลได้ทันทีผ่านช่องทางออนไลน์โดยจะให้ที่ผ่านมาพบว่าสามารถดำเนินการ ๒๐ กรณี ภายใน ๓ ชั่วโมง” นั้น ยังมีความไม่ชัดเจน เห็นควรอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่า กลไกการทำงานของ Application ของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย ของสำนักงานอัยการสูงสุดนั้น มีประสิทธิภาพรวดเร็ว ทำให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้น สามารถส่งเรื่องพร้อมกับบันทึกจับกุมหรือบันทึกการควบคุมตัว ผ่านเข้ามายัง Application ดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว โดยจะมีพนักงานอัยการเข้าเวรตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อพิจารณาตรวจสอบการควบคุมและจับกุมตัวเบื้องต้นว่าได้มีการทำร้าย หรือการกระทำการทรมานผู้ถูกควบคุมหรือไม่ และสามารถเสนอผู้บังคับบัญชาเป็นลำดับขึ้นไปได้ทันที หากมีเหตุอันสงสัยหรือพบการกระทำทรมานจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัว ก็จะมีการรายงานและมีการจ่ายสำนวนต่อไปอย่างพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบ เพื่อยื่นคำร้องขอไต่สวนต่อศาลโดยเร็ว ยกตัวอย่างเช่น ขณะพนักงานอัยการเข้าเวร มีการรายงานการควบคุมตัวผู้ถูกควบคุมส่งเข้ามาจากหลายสถานีตำรวจพร้อม ๆ กัน หรือระยะเวลาใกล้เคียงกัน ภายในระยะเวลา ๓ ชั่วโมง แม้จะมีปริมาณมากถึง ๒๐ คดี ทางพนักงานอัยการผู้เข้าเวรก็สามารถตรวจสอบข้อมูลการจับกุม บันทึกภาพถ่ายการจับกุมที่ส่งเข้ามาทาง Application และรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าเวรได้ทันที อันเป็นการพัฒนาระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีความเป็นกลาง เนื่องจากการดำเนินการตรวจสอบการควบคุมตัวผ่านระบบออนไลน์นั้นทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัวไม่ได้พบกับพนักงานอัยการผู้ตรวจสอบการควบคุมตัวเบื้องต้น จึงไม่มีโอกาสที่จะจูงใจ หรือข่มขู่ หรือให้ผลประโยชน์ใด ๆ แก่พนักงานอัยการเพื่อจะช่วยปกปิดข้อเท็จจริงการกระทำทรมานจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัวได้ จึงเป็นกลไกหนึ่งที่เสริมสร้างความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทรมานตามกฎหมาย

ประเด็นการฝึกอบรม

๔๒. คณะกรรมการชื่นชมความพยายามอย่างมากของรัฐบาลในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเนื้อหาของอนุสัญญา โดยเฉพาะการร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติองค์กรระดับภูมิภาคและองค์กรภาคประชาสังคม แต่คณะกรรมการเสียใจที่รัฐบาลไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมที่จัดให้กับผู้พิพากษาและอัยการ และคณะกรรมการกังวลว่าอาจจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้นอย่างมากให้กับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

ขอเรียนว่า ก่อนที่ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดจะร่วมเดินทางไปกับคณะผู้แทนไทย ไปนำเสนอรายงานประเทศ ฉบับที่ ๒ ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการสหประชาชาติ ณ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส นั้น ได้รับการขอข้อมูลจากหน่วยงานข้อมูล ของกรมคุ้มครองสิทธิฯ ที่ขอข้อมูลมาล่วงหน้าเกี่ยวกับ “ข้อมูลการอบรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อรับรองว่าเจ้าหน้าที่ ที่บังคับใช้กฎหมาย เข้าใจเนื้อหาของอนุสัญญาฯ และรู้ว่าถ้ามีการละเมิดอนุสัญญาจะไม่มีเหตุยกเว้นความผิด และจะต้องถูกสอบสวนและฟ้องร้อง”

สำนักงานอัยการสูงสุดได้ให้ข้อมูลไปแล้วว่า ทางสำนักงานอัยการสูงสุดมีการจัดอบรมความรู้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยอบรมครบทั้ง ๙ ภาคทั่วประเทศ โดยวิทยากรจากสำนักงานการสอบสวน ที่มีอำนาจหน้าที่เป็นหนึ่งในผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับระเบียบสำนักงาน อัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดอบรมให้แก่พนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติและระเบียบ ดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ยังได้มีการประเมินผลการอบรมถึงความรู้ความเข้าใจที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับ จัดโดยสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ ร่วมกับสำนักงานการสอบสวน ดังนี้

การอบรมให้ความรู้กับบุคลากรในสำนักงานอัยการสูงสุด

๑. มีการจัดอบรมออนไลน์ทั่วประเทศ “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๖ และแนวทางปฏิบัติว่าด้วยการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๖”

๒. “หลักสูตรการฝึกอบรมการปฏิบัติภารกิจตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย”

๓. “หลักสูตรการอบรมอัยการจังหวัด รุ่นที่ ๔๕ หัวข้อ “การบริหารงานเพื่อดำเนินการตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕”

๔. “หลักสูตรการฝึกอบรมการปฏิบัติภารกิจตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย” ภาค ๑ - ๙

ในหลักสูตรการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจพิสูจน์ผู้ถูกควบคุมตัว เบื้องต้น รวมถึงขั้นตอนและวิธีการจนเสร็จสิ้นกระบวนการ หากพบว่าหรือมีเหตุสงสัยอันควรเชื่อว่า ผู้ถูกควบคุมตัวถูกทำทรมาน ทั้งนี้การตรวจพิสูจน์ดังกล่าว พนักงานอัยการจะร่วมกับแพทย์นิติวิทยาศาสตร์ โดยมีการทำ MOU กับสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หากมีกรณีพบเห็นการทำทรมานจะร้องขอให้แพทย์มาร่วม ทำการตรวจร่างกายผู้ถูกควบคุมตัวทันที โดยบันทึกข้อตกลงความร่วมมือมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการสอบสวนความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ รองอัยการสูงสุดลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอบสวน ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ร่วมกับกรมการปกครอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ ยังมีการอบรมให้ความรู้กับบุคลากรให้หน่วยงานภายนอก อาทิ กรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรมศุลกากร กรมการจัดหางาน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น

ประเด็นหลักการไม่ผลักดันกลับ

๓๔. คณะกรรมการสังเกตและขึ้นชมมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ซึ่งได้กำหนดหลักการไม่ผลักดันกลับที่ไม่สามารถละเว้นได้ในกฎหมายภายในประเทศ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกังวลเกี่ยวกับการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ รวมถึงกรณีข้อกล่าวหาการผลักดันผู้ลี้ภัยจากเมียนมาร์ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ คณะกรรมการกังวลเกี่ยวกับการส่งกลับที่ไม่สมัครใจ หรือการผลักดันผู้ลี้ภัยชาวเวียดนามมองตานญาด รวมถึงนายอี ควิน เบอดี้..

ในประเด็นนี้ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดที่ร่วมในคณะผู้แทนไทยนำเสนอรายงานประเทศฉบับที่ ๒ ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการสหประชาชาติฯ ณ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิสนั้น ได้มีการแถลงด้วยวาจาอธิบายถึงกรณีนี้แล้วว่าพนักงานอัยการได้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมถึงได้พิจารณาภายใต้หลักการไม่ผลักดันกลับ โดยในระหว่างการพิจารณาคดีได้ให้สิทธิผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ และผู้ต้องหายังคงมีสิทธิในการอุทธรณ์ตามกฎหมาย

ประเด็นในข้อ ๒๓. รัฐภาคีควร:

(อี) ใช้กลไกความร่วมมือทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศที่มีอยู่ และเมื่อจำเป็น ให้มีการจัดตั้งกลไกดังกล่าวขึ้น เพื่อแก้ไขกรณีที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาการบังคับให้สูญหายของคนไทยในต่างประเทศ

ประเด็นนี้สอดคล้องกับการดำเนินการของสำนักงานอัยการสูงสุดโดยดำริของอัยการสูงสุดที่มีบัญชาให้สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศบูรณาการความร่วมมือระดับชาติและระดับระหว่างประเทศโดยผ่านการทำข้อตกลงหรือ MOU ระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุดและกระทรวงการต่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่คนไทยไปทั่วโลก (อยู่ระหว่างดำเนินการ) จึงเห็นควรเรียนแจ้งความคืบหน้าให้ทางสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ส่วนประเด็นอื่น ๆ เห็นว่าสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งมีภารกิจหลายด้าน ทั้งกรณีมีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องคดีความตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุ้คนสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีความเกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และมีการรวบรวมสถิติข้อมูลคดีต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ในบางกรณีสามารถให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จึงเห็นควรเห็นชอบในการร่วมดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ตามที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมเสนอ